

Stockholms
stad

Gransknings- promemoria 2014

Stockholms Hamn
AB

Granskningspromemoria
från Stadsrevisionen

Nr 10, 2015

Dnr 3.1.2 -11/2015

Datum

2015-02-05

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivs i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholm granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna och revisionskontoret.

I "årsrapporter" för nämnder och "granskningspromemorior" för styrelser sammanfattar Stadsrevisionen det gångna årets synpunkter på verksamheten. Fördjupade granskningar som sker under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på Stadsrevisionens hemsida. De kan också beställas från revisionskontoret.

Innehåll

Redogörelse för granskningens planering och genomförande	1
Redogörelse för granskningsresultatet	1
Fördjupad granskning	1
<i>Förtroendekänsliga poster</i>	1
<i>Fullmäktiges program för tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning</i>	4
Grundläggande granskning	6
<i>Bolagets arbete med internkontroll</i>	6
<i>Bolagets ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat</i>	7
<i>Uppföljning av ägardirektiv och uppdrag</i>	8

Redogörelse för granskningens planering och genomförande

Årets granskningsinsats har planerats tillsammans med samtliga lekmannarevisorer vid ett gemensamt planeringsmöte den 20 maj 2014. Vid planeringsmöte den 10 juni 2014 avseende STOHAB, informerade lekmannarevisorn om det granskningsuppdrag han gett revisionskontoret. Den auktoriserade revisorn presenterade sin revisionsplan. I övrigt har informationsutbyte skett mellan samtliga involverade i revisions- och granskningsarbetet. Resultatet av granskningen av intern kontroll och delårsbokslutet per 2014-08-31 rapporterades vid ett gemensamt avstämningsmöte den 3 oktober 2014, där också bolagets ledning deltog. Slutrevisionsmöte med bolagsledningen äger rum den 5 februari 2015.

Årets granskning har enligt fastställd granskningsplanering omfattat bl a följande:

- Förtroendekänsliga poster
- Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Ansvarig för granskningen av bolagets verksamhet från revisionskontoret har varit Stefan Rydberg.

Granskningspromemorian har faktakontrollerats av bolaget.

Redogörelse för granskningsresultatet

Fördjupad granskning

Förtroendekänsliga poster

Representation, resor, mutor och bisysslor är exempel på riskområden när det gäller förtroendeskadligt beteende och oegentligheter. Toleransnivån för avvikelser i förhållande till gällande regler och riktlinjer på dessa områden är mycket små.

Granskningen syftar till att bedöma om bolaget har en tillräcklig intern kontroll inom förtroendekänsliga områden, vilka i

granskningen avgränsas till representation och resor/konferenser, bisysslor samt leverantörer.

Resor/konferenser – regler och rutiner

Av bolagets riktlinjer för resor i tjänsten framgår bl.a. att alla resor ska godkännas i förväg av närmaste chef för resor inom landet och av VD för utrikesresor. Blanketten "Reseanmälan" används för samtliga utlandsresor. När det gäller konferenser ska beslut fattas av avdelningschef. För resor avseende VD tas beslut av styrelseordföranden.

Omfattning på resor och konferenser t o m 2014-09-30 uppgår till 1 975 tkr.

Verifiering

I granskningen har vi valt ut 25 stycken verifikationer för kontroll. Följande kontrollmål har ingått:

- Beslut om resan är fattad av behörig person?
- Resan är i enlighet med bolagets regler?
- Syfte och deltagare framgår av underlagen?
- Resan bedöms vara tjänsteanknuten?
- Utläggen bedöms vara motiverade och rimliga i sin omfattning?
- Samtliga utlägg är styrkta med underlag – räkenskapsmaterial?

Bedömning

Vår bedömning är att regelverket för resor och konferenser är ändamålsenligt utformat och heltäckande som ger ett bra stöd till beslutsfattare och övrig personal. Granskningen visar att efterlevnaden av regelverket fungerar tillfredsställande. För två verifikationer saknades syfte och deltagare, komplettering har gjorts i efterhand. I övrigt har inga avvikelser mot kontrollmålen har noterats.

Representation – regler och rutiner

Bolaget har fastställt regler för representation och gåvor. Av dessa framgår bl.a:

- Representationen ska alltid ha ett omedelbart samband med och direkt värde för verksamheten. Det gäller både tidpunkt och plats för representationen samt de personer mot vilka representationen riktar sig.
- Man ska vara restriktiva med representation. Detta gäller särskilt i samband med myndighetsutövning, inköp och upphandling, där det i princip inte får förekomma.

- Återkommande representation med en och samma person eller grupp av personer bör inte förekomma.
- Det bör inte vara fler deltagare från bolaget än utomstående gäster.

Omfattning på representation t o m 2014-09-30 uppgår till 584 tkr.

Verifiering

I granskningen har vi valt ut 20 stycken verifikationer för kontroll. Följande kontrollmål har ingått:

- Representation är i enlighet med bolagets regler?
- Syfte och deltagare framgår av underlagen?
- Representationen bedöms vara motiverade och rimliga i sin omfattning?
- Samtliga utlägg är styrkta med underlag – räkenskapsmaterial?

Bedömning

Vår bedömning är att regelverket för representation täcker alla relevanta områden. Granskningen visar att efterlevnaden av regelverket fungerar tillfredsställande. För en verifikation saknades syfte och deltagare, komplettering har gjorts i efterhand. I övrigt har inga avvikelser mot kontrollmålen har noterats.

Bisysslor – regler och rutiner

Av bolagets regler framgår att styrelseordförande och vice ordförande gemensamt ska besluta om eventuella avsteg från principen att VD inte äger bedriva (inneha bisyssla) vid sidan av sin anställning i bolaget. Detta regleras även i VD:s anställningsavtal.

Beträffande övriga anställdas eventuella bisysslor fattas beslut av VD. Anställda vid bolaget ska på begäran anmäla bisyssla och lämna de uppgifter som arbetsgivaren anses behöva för att bedöma bisysslan. En särskild blankett för anmälan av bisyssla finns framtagen. Dessa blanketter förvaras samlat på HR-funktionen.

Vid nyanställning gör förfrågan om den anställde har bisyssla. Förfrågan till alla medarbetare i bolaget har gjorts under 2014 och planeras att genomföras var tredje år.

Verifiering

En kontroll av de anställda mot Bolagsverket har genomförts. Resultatet visar att i några fall har noterats att den anställde har ett engagemang i ett bolag, vilket inte har anmälts till Stockholms Hamn.

Vår bedömning är att regelverket för bisysslor i huvudsak är ändamålsenligt utformat och ger ett bra stöd till beslutsfattare och övrig personal. Efterlevnaden av regelverket kan förbättras när det gäller anmälan av bisyssla. Vi rekommenderar att bolaget ser över informationen till de anställda om vad som avses med bisyssla.

Granskning leverantörsregistret

En granskning av seriositeten hos registrerade leverantörer hos bolaget har genomförts. Information har inhämtats från Bolagsverket och Skatteverket samt Svensk Handels och Förenade Bolags varningslista.

Resultatet av granskningen visar att bolaget under 2014 inte har gjort något inköp från bolag som har anmärkning vid dessa kontroller. Bolaget bör dock göra en genomgång av sitt leverantörsregister och ta bort de leverantörer som t.ex. har gått i konkurs. Vidare förekommer en hel del leverantörer flera gånger i leverantörsregistret. Bolaget bör göra en genomgång av dessa och rensa i registret.

I samband med granskning av bisysslor har även kontroll gjorts av om Stockholms Hamn AB har gjort inköp från något bolag där anställd i bolaget (även anhörig till den anställda) har engagemang enligt bolagsverket. Resultatet visar att det i ett fall fanns inköp från bolag där anhörig till en anställd hade engagemang. Den anställda hade dock inte någon beslutande funktion i beställning eller upphandling av detta bolag.

Revisionskontorets sammanfattande bedömning

Revisionskontorets samlade bedömning är att bolaget har en tillräcklig intern kontroll inom förtroendekänsliga områden.

Fullmäktiges program för tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Kommunfullmäktiges program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning antogs 2011-06-13 och gäller för perioden 2011-2016. Programmet omfattar sju målområden. I fullmäktiges budget för 2014 framgår att samtliga nämnder och styrelser i sin Verksamhetsplan ska besluta om tre viktiga aktiviteter per relevant mål som ska prioriteras för att bidra till måluppfyllelsen i programmet.

Syftet med granskningen är, utifrån programmets mål, att bedöma hur bolaget arbetar med att bidra till att dessa mål uppfylls.

Iakttagelser

Bolagets styrelse har vid sitt sammanträde i mars 2014 fastställt "Plan för funktionshindersfrågor i Stockholms Hamnar 2014". Här framgår att bolaget berörs av fyra av målen enligt fullmäktiges program och inom dessa har bolaget fastställt prioriterade aktiviteter inom. Dessa är:

- Mål 1: Alla ska kunna förflytta sig, vistas i och använda Stockholms Stads inne- och utemiljö. Här anges tolv aktiviteter.
- Mål 2: Alla ska kunna få information och kommunicera utifrån sina förutsättningar. Här anges tre aktiviteter.
- Mål 3: Alla ska bemötas med kunskap och respekt och själva vara med och bestämma i frågor som berör honom eller henne. Här anges tre aktiviteter.
- Mål 5: Allas arbetsförmåga ska tas tillvara. Här anges tre aktiviteter.

Vid framtagande av dessa aktiviteter har alla avdelningar inom bolaget varit delaktiga.

Bolaget samverkar med Rådet för funktionshinderfrågor med deltagande även från Stockholm Vatten AB, AB Fortum Värme och STOKAB. Träffar med rådet genomförs 3-4 gånger per år. Rådet har haft möjlighet att diskutera vilka prioriterade aktiviteter som ska ingå i planen.

När uppföljning av de olika aktiviteterna ska göras framgår av planen som fastställs på styrelsens marssammanträde. Här framgår när de olika aktiviteterna ska vara klara. För de aktiviteter som är av mer allmän karaktär (t.ex. "Vid all om- och nybyggnation ställs stort fokus på att tillgänglighetsanpassa") görs uppföljning löpande under året.

Uppföljning av genomförd aktivitetsplan görs till styrelsen i mars året efter och görs i samma ärende som den nya planen fastställs. Här framgår för varje aktivitet om denna har genomförts enligt plan eller om den eventuellt behöver flyttas till nästkommande års plan.

Vi har också konstaterat att bolaget i sitt löpande arbete, t.ex. vid uppdragsbeskrivningar, planerar för tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelseförmåga. Ett annat exempel är projektet för upprustning av innerstadskajerna där separata möten angående tillgänglighetsfrågor hålls. I den nyligen antagna Kajstrate-

gin betonas vikten av tillgänglighet om att säkerställa för funktionshinder att kunna tillgodogöra sig kajområdena.

Revisionskontorets sammanfattande bedömning

Den sammanfattande bedömningen är att bolaget har genomfört fullmäktiges uppdrag att ta fram aktiviteter till "Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning". Enligt revisionskontorets bedömning har bolaget fastställt viktiga och relevanta aktiviteter som bidrar till att uppfylla målen i programmet.

Planering och uppföljning görs på ett strukturerat sätt och redovisas till bolagets styrelse

Grundläggande granskning

Bolagets arbete med internkontroll

Bolaget har kvalitetssystem och miljöledningssystem utifrån ISO-standard. Externa revisioner genomförs av ledningssystemen en gång per år. Bolagets internrevisorer genomför också årliga granskningar utifrån fastställd revisionsplan.

Bolagets styrelse har i maj 2014 fastställt en interkontrollplan för perioden 2014/2015 som även gäller för de två dotterbolagen Nynäshamns Hamn AB och Kapellskärs Hamn AB. Bolagets granskningsområden har varit följande:

- Ekonomisk uppföljning i de tre stora projekten
- Förtroendefrågor
- Bisysslor
- Inköpsprocessen – Uppföljning av direktupphandlingar
- Segmentsuppdelad resultatuppföljning

Den ekonomiska uppföljningen i stora projekt har specialgranskats av extern revisionsbyrå. Granskningen har så här långt visat att den interna kontrollen i allt väsentligt är god och att styrning och uppföljning av projekten fungerar bra. En delrapportering av de stora projekten har presenterats för styrelsen i september.

Resultatet från genomförda kontroller redovisas för bolagsledningen.

Revisionskontorets sammanfattande bedömning

Bolaget arbetar systematiskt med att utveckla den interna kontrollen i sina processer. Enligt revisionskontorets bedömning ingår väsentliga områden i bolagets internkontrollplan. Kontroller har genom-

förts i enlighet med internkontrollplanen och rapporteras löpande till bolagsledning och kommer att avrapporterats till styrelsen i maj.

Bolagets ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat

Revisionskontoret har granskat tertialrapporter och bokslut med inriktning på bolagets prognoser och resultat efter finansnetto. Av nedanstående framgår bl.a. kommunfullmäktiges och koncernstyrelsens krav på resultat enligt budget 2014 och bolagets prognoser över resultat och investeringar. Vidare har bolagets måluppfyllelse avseende fullmäktiges mål granskats.

Resultat efter finansnetto (mnkr)

S-Hus AB ¹	Prognos T1	PrognosT2	Bokslut
92	99	99	108

Resultatet efter finansnetto för år 2014 blev 108 mnkr, vilket i jämförelse med budget är ett överskott på 16 mnkr. Jämfört med prognos 2 är överskottet 9 mnkr. Avvikelsen beror på högre omsättning under hösten samt lägre driftkostnader för bl.a. uppvärmning och snöröjning.

Investeringar (mnkr)

Bolagets budget	Prognos T1	PrognosT2	Bokslut
819	789	594	536

Utfallet för år 2014 blev 536 mnkr, vilket är 283 mnkr lägre än budget. Större delen av avvikelsen beror på förskjutningar i tid av projekten Värtan och Kapellskär samt kryssningspir i Nynäshamn.

Bolagets uppfyllelse av kommunfullmäktiges mål

Inom ramen för ILS, Stockholms stads system för ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi, har kommunfullmäktige fastställt tre inriktningsmål och 13 verksamhetsmål. Kopplat till verksamhetsmålen har även ett antal indikatorer fastställts och för bolagen finns ägardirektiv. Genom indikatorerna mäts i vilken utsträckning stadens nämnder och bolag uppfyller kommunfullmäktiges mål. De indikatorer som bolagen omfattas av framgår av kommunfullmäktiges budget samt av den budget koncernstyrelsen har antagit för bolagssektorn. Respektive bolag ska ange årsmål för sina indikatorer och aktiviteter kopplade till fullmäktiges ägardirektiv.

¹ Koncernstyrelsen har justerat KF:s resultatkrav från 70 mnkr till 92 mnkr efter korrigering för K3-effekten.

Rapportering av statusen för fullmäktiges inriktningsmål/ ägardirektiv ska ske i planerings- och uppföljningsverktyget ILS-webb.

Revisionskontoret har granskat om bolagets styrelse har formulerat årsmål för respektive indikator och aktiviteter kopplade till bolagets ägardirektiv, om mål och aktiviteter följs upp systematiskt samt om uppföljningen redovisas för styrelsen. Vidare har revisionskontoret bedömt om större avvikelser mot budget har analyserats och förklarats på ett tillfredsställande sätt.

lakttagelser

Bolaget omfattas av 14 indikatorer och ägardirektiv från fullmäktige, indikatorer från Stadshus AB och egna indikatorer. För samtliga indikatorer har bolaget formulerat egna årsmål och till ägardirektiven indikatorer och aktiviteter.

Bolaget följer upp mål och aktiviteter i samband med tertialrapporteringen och i bokslutet. Måluppfyllelsen redovisas för styrelsen.

Av fullmäktiges 14 indikatorer uppnås inte följande; andelen dubbdäck samt avvikelse investeringsbudget. Indikatorer som uppnås delvis är; andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon, aktivt medskapandeindex, chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare samt medarbetare vet vad som förväntas av dem i sitt arbete.

Revisionskontorets sammanfattande bedömning

Enligt revisionskontorets bedömning får styrelsen bra information om bolagets ekonomi och verksamhet i de rapporter som lämnas i samband med tertialrapporter och bokslut. Revisionskontorets bedömning är att bolaget i huvudsak har uppnått årsmålen för kommunfullmäktiges och Stadshus AB:s indikatorer. Bolaget bidrar till att fullmäktiges mål uppnås.

Uppföljning av ägardirektiv och uppdrag

Uppfyllelsen av ägardirektiven ingår i ILS-rapporteringen. Bolaget har formulerat aktiviteter kopplade till ägardirektiven.

Revisionskontoret har översiktligt följt upp hur bolaget arbetar med kommunfullmäktiges ägardirektiv. Bolaget ska:

- fortsätta arbetet med utvecklingsprojekten i Värtan/Frihamnen samt Nynäshamn och Kapellskär
- fortsätta utvecklingen och upprustningen av stadens innerstadskajer

- delta i arbetet med en ny stadsövergripande kajstrategi
- tillgängliggöra stadens kajer
- i samråd med Stockholm Stadshus AB och kommunstyrelsen söka möjlig alternativ lokalisering för oljeverksamheten vid Loudden
- utveckla kryssningstrafiken
- fortsätta arbetet med att utveckla och förädla bolagets fastigheter samt effektivisera driften av bolagets byggnader och anläggningar
- utreda förutsättningarna för en differentierad hamnavgift som syftar till att minska utsläpp och buller, samt åstadkomma en ansvarsfull avfallshantering
- medverka i arbetet med att etablera fartyg avseende studentboende i Värtahamnen

Styrelsen har i december behandlat ett ärende angående miljödifferenterade hamnavgifter och överlämnat detta till Stadshus AB.

Arbetet med att rusta upp innerstadskajerna har fortsatt under 2014. Arbetet med Strömkajen har fullföljts under slutförts.

Bolaget har deltagit i arbetet med en ny stadsövergripande kajstrategi. Arbetet har slutförts och redovisats för styrelsen i maj 2014.

När det gäller att utveckla kryssningstrafiken blev antal kryssningsanlöp något färre (264 st) än årsmålet (267 st).

Revisionskontorets sammanfattande bedömning

Revisionskontorets bedömning är att bolaget arbetar aktivt med att genomföra ägarens direktiv.